

Un număr vechiu 6 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

Director: N. C. SCHINA, Președinte la Curtea de apel București

Secretar: VIRGIL ANGHIELOVICI

Doctor în drept de la Paris, magistrat

Redactor-proprietar: I. S. CODREANU

Licențiat în drept și științe de Stat, avocat

ABNOAMENTUL

Pe an, în România 100 lei
6 luni 50 »
3 luni 25 »

APARE ODATA PE SAPTAMANA
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI, 5
Lângă Palatul Justiției
= TELEFON 13/29 =

«Curierul Judiciar» reluându-și aparițiunea în mod regulat, roagă pe Onor. săi abonați să binevoiască a achita abonamentul prin mandate postale pe adresa d-lui Codreanu, la redacția «Curierului Judiciar», în București, calea Rahovei 5, sau să plătească la prezentare încasatorilor noștri D. Niculescu și Marinescu, pentru provincie și C. Petculescu, pentru capitală, singurii autorizați a ne reprezenta și face încasările în schimbul chitanțelor ce vor emite cu ștampila ziarului din registrul cu matcă. — Nu se admite nici o reducere de preț.

SUMAR

- Pozițiunea grefierilor Curții de casație, de d-l R. C. Benișache, consider la Curtea de apel Constanța;
- Considerațiuni generale asupra vânzării în Codul civil rusesc, de d-l Ion Dobrescu, judecător Trib. Ismail;
- Cuvântarea ținută de d-l Procuror general Al. Oprescu la înmormântarea lui Ion Bastea, consilier la Curtea de apel București.

JURISPRUDENȚA:

- Inalta Curte de casație sect. unite: *Ministerul de finanțe cu Eskenasi* (Monetele de aur austriace numite «lefti» nu au curs legal în România și introducerea lor în țară constituie o contravențiune vamală);
- Cas. s. I: *N. Tănăsescu cu Einhenkatz* (Aplicarea principiului din art. 1 Cod. civil la contractele de închiriere față cu ordonanța polițienească din Iași relativă la reducerea chiriiilor);
- Cas. s. III: *Maiorul Al. Cliniceanu cu Ministerul de război* (Un ofițer pretins demisionat din eroare din armată, nu poate avea recurs la Contenciosul administrativ contra decretului regal prin care i s'a primit dimisia și a fi pus în drepturile de mai înainte).

Rezumatele jurisprudenței Curții noastre de Casație

- *Casația I*: Dotă. — Imobil dotal. — Netranscrierea actului în registrul special de foi dotale. — Vânzare. — Inexistența actului dotal față de terțiul dobânditor. — (Art. 706 Pr. civilă și 1228 C. civil).
- *Casația II*: Compunerea Trib. și Curților. — Grefier. — Dacă poate fi înlocuit în continuarea unui proces sau la pronunțarea hotărârii cu un alt grefier? — Soluție negativă. — (Art. 57 din legea de org. judecătorească).
- *Casația III*: Apel. — Motive de apel. — Ce condițiuni urmează să îndeplinească?

Pozițiunea grefierilor Curții de Casație

Până la anul 1905, grefierii Curții de Casație erau simpli funcționari judecătorești, — ei neavând nici un rang în ierarhia judecătorească. Situațiunea aceasta nu corespundea de fel chemării și rolului ce îndeplineau acești funcționari pe lângă Curtea de

Casație, căci după lege dânsii aveau obligațiunea de a redija și motiva deciziunile Inaltei Curți, atribuțiune destul de importantă și care presupune serioase cunoștințe juridice.

Prin legea dela 1905, li s'a recunoscut grefierilor Curții de Casație pozițiunea președinților de tribunale, având acelaș rang, acelaș onorar și acelaș drept la înaintare în magistratură, iar ajutorilor de grefă rangul și onorarul de judecător de tribunal, (până la această lege, n'au existat ajutoiri de grefier, ale căror atribuțiuni se pare că le îndeplineau foștii capi de masă sau șefi de biuro).

Această îmbunătățire a situațiunei grefierilor celei mai înalte instanțe judecătorești era imperios cerută de nevoile serviciului; și efectele ei s'au văzut îndată după punerea în aplicare a legii din 1905, când elemente bune din magistratură au fost atrase în posturile de grefier și ajutor de grefier dela Casație. Cu timpul, unii din grefieri și ajutoiri au trecut mai departe în magistratură, alții însă cari nu au avut această posibilitate au rămas pe loc. Nu toți pot și au norocul să meargă mai departe în magistratură, date fiind dificultățile și piedicile ce întâmpină când cer înaintarea.

Pe de altă parte, bunul mers al serviciului cere ca grefierii să nu se schimbe prea des la Curtea de Casație. Oricât de legitimă ar fi pentru unii din ei dorința de a trece mai departe în magistratură, trebuie însă să recunoaștem, spre a vorbi drept, că este în interesul acestei înalte instituțiuni ca grefierii să nu fie numai «de pasaj» la Curtea de Casație și gata de plecare la fiecare moment, *comme l'oiseau sur la branche*.

Curtea de Casație, în îndeplinirea înaltei ei meniri, are nevoie de a fi ajutată de colaboratori statornici, cu experiență îndelungată, obișnuiți cu modul de redactare a deciziunilor Inaltei Curți (atribuție dată formal în sarcina grefierilor prin art. 7 din lege) și cari să fie întotdeauna în curent cu întreaga stare a jurisprudenței și doctrinei: cu alte cuvinte, acești auxiliari ai înalților magistrați trebuie să fie niște

adevărați oameni de carieră, formați și specializați în această direcțiune.

Dacă este așa, apoi în mod firesc se naște întrebarea: se va putea oare găsi ușor un asemenea funcționar care, după ce i s'a cerut o vechime de cel puțin doi ani în magistratură pentru a ocupa postul de ajutor de grefier, și după aceea a așteptat 8—10 ani și mai mult chiar (după împrejurări) ca să devie grefier, să primească apoi a se eterniza pe loc în aceeași situațiune o viață întreagă, până la timpul regulării sale la pensie?

Este oare cu putință, omeneste vorbind, să se pretindă ca acești funcționari să meargă până acolo cu sacrificiul și uitarea de sine, încât să renunțe la orice perspectivă a unui viitor mai bun (oricâtă vechime și oricâte merite ar avea), în timp ce foștii lor camarazi urcă treptele magistraturei cu pași siguri!? Nu mai vorbim de foștii colegi cari, îmbrățișând avocatura și desfășurând o muncă egală, realizează averi însemnate. Nedreptatea este prea strigătoare și de aceea credem de prisos a insista mai mult.

Prin legea judecătorilor de pace s'a recunoscut magistraților acestor instanțe, încă dela 1907, dreptul la înaintare pe loc (art. 18), după șase ani la gradul de președinte de tribunal și după alți 6 ani la *gradul de consilier de Curte de apel* (bine înțeles acei cari se vor fi distins); și actualmente există judecători de ocol având gradul de președinte de tribunal și cari peste un an sau doi vor dobândi gradul de consilier de Curte de apel. Judecătorii de instrucție asemenea sunt și pot fi înaintați pe loc.

De ce oare tocmai grefierii Curții de Casație să nu fi meritat aceeași sollicitudine și atențiune din partea legiuitorului, tocmai ei cari au ca atribuțiune principală de a redijă și motiva deciziunile Inaltei Curți, unele mai grele ca celelalte, și tratând materiile cele mai variate din vastul domeniu al dreptului!? De ce o situațiune de inferioritate tocmai pentru acei câți-va grefieri dela Casație, puțini la număr, cari s'au devotat unei munci stăruitoare și extenuante!?

Această deosebire de tratament nu este ea oare de natură să arunce sămânța descurajării și să slăbească chiar cea mai viguroasă putere de muncă?

Principiul înaintării pe loc a fost admis chiar prin legea Curții de Casație dela 1910, însă numai într'o măsură restrânsă și numai pentru primul-grefier, care pe atunci având gradul de președinte de tribunal, i s'a dat putința de a fi înaintat pe loc la gradul de prim-președinte de tribunal după un scurt stagiu. Incontestabil că a fost un început bun, care însă trebuie complectat și generalizat la toți grefierii și ajutorii de grefier dela Curtea de Casație.

Inalta Curte a și dat un aviz în acest sens, cu ocazia ultimei modificări a legii Curții de Casație

din 1912, arătând și motivele pentru care crede necesară și legitimă înaintarea pe loc a grefierilor ei. Acel aviz însă, din nefericire, a rămas până azi tot un simplu deziderat, în loc de a fi devenit un text de lege și de a se fi împlinit cu o oră mai înainte această reformă pe cât de dreaptă pe atât de necesară bunului mers al acestei înalte instituțiuni.

De aceea socotim că, pentru a atrage și a păstra în posturile de grefier elemente bune din magistratură, iar pe de altă parte pentru a stimula și încuraja continuu la muncă pe grefieri, dezvoltând în ei simțul emulațiunii, trebuie să li se deschidă perspectiva unui viitor mai bun, recunoscându-li-se după o anumită vechime: grefierilor, dreptul de a fi înaintați pe loc până la *gradul de Consilier de Curte de apel* având și acelaș onorar; și ajutorilor de grefier, la gradul de președinte de tribunal, tot după o anumită vechime, cu condițiunea bine înțeleasă *dacă se vor fi distins* în îndeplinirea îndatoririlor lor. Distincția să se constate de Inalta Curte în secțiuni-unite, al cărei aviz conform va fi necesar.

Aducându-se o ameliorare în situațiunea grefierilor dela Casație, printr'o lege, în sensul mai sus arătat, s'ar putea ca unii chiar din foștii grefieri, cari au părăsit aceste posturi, în vederea unei situațiuni mai bune, să se reîntoarcă iarăși la grefa Curții de Casație (lucrul nu ar fi cu neputință), și în așa caz, Inalta Curte nu ar putea decât să fie mulțumită.

Ne vom ocupa într'un viitor studiu de vițile de organizare a grefei Curții de Casație. Grefa Curții are, în adevăr, trebuință de o serioasă reorganizare. După cât știm, nici nu există până în prezent un regulament pentru serviciul interior al grefei Curții de Casație. Deși chestiunile acestea par a fi mărunte, credem totuși că își au și ele importanța lor în mecanismul și buna funcționare a instanțelor judecătorești. Dar asupra acestui subiect vom reveni.

Remus C. Benișache.

Considerațiuni generale asupra vânzării în codul civil rusesc

Vânzarea este una din convențiunile care prin forma și condițiunile cerute de legea locului unde se încheie, oglindește starea legislațiunii unei țări și deci gradul de civilizațiune al ei.

Acest contract a început în legislațiunile vechi cu forme anevoioase și formalități multiple, din cauza necunoștinței scrierei și a lipsei de monedă pentru ca treptat să scape de greutatele formale și să devie un contract abstract, care ia ființă într'un moment dat, din acordul a două voințe manifestate asupra aceluiaș lucru. Nevoia a creiat în totdeauna legea și în ce privește vânzarea

această nevoie de simplificare s'a născut din relațiunile comerciale interne și internaționale, care cereau urgență; iar în raporturile civile din contactul tot mai strâns între indivizi, care scotea la iveală necesități noi în viață. Legislațiunile moderne în ce privește vânzarea și obligațiunile în genere, stau pe aceeași treaptă de abstracțiune la care s'a ajuns în toate celelalte ramuri ale științelor ajutătoare dreptului.

Posesiunea — elementul inițial și formal al dreptului de a dobândi — a fost părăsită și în legislațiunile moderne fundamentul transmiterii drepturilor este acel «vinculum juris», născut din declarațiunile de voință.

Mintea omenească, pentru ca să poată cuprinde cât mai multe cunoștințe, tinde necontenit spre abstracțiune; lucrurile care reprezintă materia greoaie dispar ca individualități și în locul lor apar ideile generale, noțiunile despre lucruri. Acelaș proces se întâmplă și în știința dreptului, care în special în ce privește materia obligațiunilor, se ridică până la o clasificățiune pur științifică.

Codul civil rusesc — aplicabil azi în Basarabia — conține într'insul formele greoaie trebuitoare unui popor care nu s'a ridicat încă la abstracțiunea științifică, ei dinpotrivă se găsește în faza patriarhală.

Religiunea este amestecată în mai toate actele vieții civile, autoritatea tatălui și a proprietarului lucrului — numit în cod peste tot «stăpân» — este puternică; băieții au în ce privește moștenirea, — situațiuni privilegiate față de fete, iar noțiunea de străini nu s'a ridicat decât foarte puțin deasupra lui «extraneus» din vechile așezăminte române.

Așa în cât avocatul și magistratul care au trăit și și-au făcut studiile dincoace de Prut și poate și aiurea, cu mentalitatea formată la școala modernă a codului Napoleon, își simt mintea și voința încătușată în formalismul legislațiunei rusești.

Este deci incontestabil, și o putem spune de pe acum, că în ceea ce privește legislațiunea aplicabilă în Basarabia, ea poate contribui cu foarte puțin la opera de unificare a legislațiunei în România întregită.

Vânzarea, după codul civil rusesc, este un contract sinalagmatic și translativ de proprietate, care în ce privește mobilele, devine perfect prin simplul consimțământ, iar în ce privește imobilele printr'un act întărit de către primul notar (art. 1380, 1417, 1420 și 1528 c. c. rus.). Cu alte cuvinte vânzarea mobilă este un contract consensual, iar cea imobiliară un contract solemn, care cere pentru existența convențiunei un act autentificat de către notarul locului unde se încheie actul și întărirea actului de către primul

notar, care trebuie mai întâiu să se încredințeze că nu există în condice nici o împiedicare în privința proprietății care se vinde, și nici nu s'a primit în oficiul său vre-o cerere de a se opri vânzarea.

Cu aceste formalități cerute expres de lege, vânzarea devine perfectă și cumpărătorul poate să intre în stăpânirea bunului vândut, iar de la data întărirei actului, — în ce privește imobilele — vânzarea devine opozabilă și față de orice terțiu care ar fi dobândit un drept real asupra imobilului.

Necesitatea actului scris, autentic sau sub semnătură privată, în materie de vânzare de imobile se cere în codul italian sub pedeapsă de nulitate, și se prevedea și în proiectul Codului Napoleon, însă aci numai «ad probationem». Consiliul de stat a șters această obligațiune, motivând că dacă este vorba să se ceară părților un act numai ca o probă a vânzării, le rămâne lor sarcina să-l redacteze ori de câte ori vor găsi-o necesar.

În dreptul român vânzarea este un contract sinalagmatic, consensual și translativ de proprietate care nu mai cere tradițiunea lucrului și nici proba scrisă; bunul trece de la vânzător la cumpărător prin efectul consimțământului; iar față de terții dobânditori de bunuri reale asupra imobilului vânzarea devine perfectă prin efectul transcripțiunei. Articolul 1295 c. c. rom., care reglementează acest lucru este reproducerea art. 1583 c. c. francez pe care redactorul român l'a complectat, și a tranșat cu ocaziunea vânzării chestiunea transcrierei pentru ca să evite discuțiunea născută în Franța.

Intr'adevăr din textul art. 1583 c. c. fr., se putea înțelege că vânzarea imobiliară devine perfectă prin efectul consimțământului numai între părți, iar în ce privește strămutarea proprietății față de terți, redactorii codului s'au referit la tradițiunea romană. Această redacțiune fusese însă dată art. 1583 c. c. fr., de oare ce redactorii codului nu erau de acord să menție principiul transcripțiunei al legii din 11 Brumar anul al VII, și au lăsat chestiunea în suspensiune ca să fie rezolvată cu ocaziunea privilegiilor și ipotecilor.

În codul civil rusesc există deci, în locul transcripțiunei noastre, formalitatea întărirei actului, de către primul notar.

După o veche lege romană «De contrahenda emptione» se putea vinde ori ce lucru fie că îl posedau în momentul vânzării fie că îl dobândeau în viitor (Omnium rerum quas quis habere, vel possidere, vel persequi potest, venditio recte fit). Soluțiunea era ușoară în dreptul roman, de oare

ce vânzarea nu transferează proprietatea și ca atare atât vânzarea lucrurilor viitoare, cât și vânzarea lucrului altuia, erau valabile. În codul civil rusesc, chestiunea nu suferă controversa din dreptul modern, de oare ce art. 1389 c. c. rus, nu permite să se vândă de cât bunul, asupra căruia vânzătorul are un drept de proprietate deplin, sau o stăpânire reală și prin consecință atât vânzarea bunurilor viitoare, cât și vânzarea lucrului altuia, sunt nule.

Vânzarea în legislațiunea rusească trebuie deci să transmită în totdeauna proprietatea deplină la cumpărător în momentul întăririi actului.

În afară de aceasta, legiuitorul rus a căutat să garanteze pe cumpărător, operând un fel de purgă a imobilului în momentul vânzării, și pe creditorii vânzătorului, pentru ca vânzarea să nu se facă în fraudă drepturilor lor.

Formalitățile la care se ajunge sunt însă prea complicate și pe de o parte împiedică operațiunea vânzării și deci îngreuează circulațiunea bunurilor, iar pe de altă parte pune în locul transcripțiunii și a publicității largi din registrele de sarcini ale tribunalului situațiunii imobilului, o publicitate imperfectă în oficiul primului notar, supusă mai ușor și erorilor și relei credințe.

Principiul garanției cumpărătorului și al creditorilor se găsește în art. 1399 c. c. rus, care declară nule toate vânzările de mobile «pe care au fost puse opriți sau sequestre» și art. 1388 care permite vânzarea unei moșii grevate de sarcini numai în următoarele condițiuni: 1. Dacă există o urmărire pentru o sumă certă și determinată, vânzarea moșiei se poate face dacă înainte de facerea actului, se depune drept garanție, fie o sumă egală, sau un alt imobil de aceeași valoare. 2. Dacă averea este ipotecată la o instituție de credit, vânzarea se permite numai conform cu statutele instituțiunii. 3. Dacă asupra imobilului este înființată urmărire de venituri, pentru plata unor sume pe care proprietarul este obligat să le verse unor instituțiuni de stat sau publice, vânzarea se autorizează numai sub condițiunea ca vânzătorul să garanteze aceste sume, prin dobânzi egale ale unui capital afectat în acest scop. Pe lângă aceste dispozițiuni, codul rus conține o serie de împiedicări în ce privește vânzarea unei proprietăți litigioase, sau a unui bun a cărui vânzare s'a permis numai cu condițiunea unei autorizațiuni speciale, precum și declarațiunea de indivizibile a unor bunuri care prin natura lor sunt divizibile; însă aceste chestiuni se țin mai mult de capitolul obiectului vânzării și le vom trata atunci când ne vom ocupa de acest capitol.

Vânzările făcute în contra dispozițiunilor prevăzute în articolele de mai sus, pe lângă că sunt nule, după cum spune art. 1406, dar expune pe vinovați la urmărire după legea penală.

Când se vinde o proprietate grevată de sarcini ce nu au fost arătate, vânzarea este nulă de drept și proprietatea este considerată că nu a eșit nici o dată din patrimoniul vânzătorului; iar primul notar care a întărit actul și nu a observat împiedicările ce rezultau din registre, rămâne personal răspunzător dacă creditorul nu și va putea acoperi creanța în imobilul grevat.

În rezumat, codul civil rus se găsește în faza în care bunurile mobile și mai ales imobile circulă în general prin efectul moștenirii; nevoile populațiunii sunt simple, vânzarea este o stare de excepțiune, și ca atare formele sunt numeroase. Debitorul este privit cu neîncredere, căci de împrumuturi nu se simte nevoie prea mare; imobilele se vând adesea libere de orice sarcini și ca atare cele grevate sunt reglementate special și cu severitate.

Într'un număr viitor vom trata despre promisiunile de vânzare și arvună.

Ion Dobrescu

Judecător Trib. Ismail

Cuvântarea ținută de d-l Procuror general

Al. Oprescu, la înmormântarea lui ION BAȘTEA, consilier la Curtea de Apel București:

Intristată Adunare,

În numele d-lui Ministru de justiție, al Curții de apel și al Parchetului general, cu ochii înecați în lacrimi și cu inima strânsă de durere, viu în mijlocul acestei triste solemnități, ca să aduc un ultim omagiu de dragoste și de admirațiune aceluia care, în viață, prin calitățile sale distinse de magistrat, de soț, părinte și de om, a știut ca să înalțe numele său și să-l îmbrace într-o aureolă care va rămâne un exemplu neșters și demn de imitat în inimile tuturor aceluia care l-au cunoscut, acesta este Ion Baștea, fost până ieri consilier al curții de apel din București, al cărui trup neînsuflețit zace în acest sicriu și pe care moartea nemiloasă, care nu cruță pe nimeni, la răpit, pe neașteptate, din mijlocul aceluia care l-au cunoscut și iubit.

Născut în comuna Rucăr județul Muscel la 18 Aprilie 1855, Ion Baștea, după ce absolvă cursurile secundare obține cu succes diploma de licențiat în drept dela Facultatea din București și îmboldit de inclinațiunile sale naturale se devotază carierii magistraturei fiind numit la 28 Ianuarie 1876 ajutor la judecătoria Ocolului I București, apoi a fost

avansat treptat la 28 Februarie 1880 supleant la tribunalul Muscel, la 14 Februarie 1881 judecător și la 14 Decembrie 1886 Președinte la acelaș tribunal, calitate în care funcționează până la 12 Iunie 1888, când, pentru motive de ordin privat, se retrage din magistratură. Deși eșit din rândurile magistraților el continuă a se cultiva în direcțiunea ramurii de activitate ce îmbrățișase, în cât personalitatea sa rămâne neștirbită, ceea ce îl face ca, după câtva timp, să fie indicat din nou ca să reîntre în templul «Dreptății» și astfel la 18 Maiu 1896 el este numit președinte la Trib. Tulcea, apoi la Dâmbovița și la 1 Mai 1909 este avansat consilier la curtea de apel din București, în care, se stinge din viață.

Ca magistrat, Ion Baștea a avut meritele sale incontestabile indicate de natură, care îl inzeștrase cu un spirit luminat și cu un sentiment de echitate netăgăduit, calități care formează fundamentul justiției și care au fost călăuză lui nedespărțită în lunga și spinoasă carieră ce a îmbrățișat.

Judecător drept, sever și blând când ocazia o cerea, bine cumpănit, plin de energie și muncitor asiduu și dacă la acestea se mai adaugă și cunoștințele sale juridice, unite cu o educațiune aleasă, fac ca magistratul Ion Baștea să lase un gol însemnat și o amintire neperitoare în sânul curții și în sufletele colegilor din mijlocul cărora a plecat.

Ca soț și ca părinte el este neîntrecut în însușirile sale: natura sădise într'insul o dragoste neșarmurită pentru familie față de care avea un adevărat cult. Pentru soție, a cărei adâncă și negrăită durere o împărtaşim cu toți, avea o adorațiune; pentru copii, la a căror mânuire de asemenea ne asociem, avea o iubire fără seamăn, iubire care la îmboldit și stimulat ca să contribuie din toate puterile sale la educațiunea și la îndrumarea lor pe calea vieței, căutând să le pregătească un viitor cât mai strălucit și mai demn potrivit rangului său social.

Dar, sentimentele de altruism și de dragoste cari umplea sufletul lui Ion Baștea nu se mărginea în pereții strămți ai familiei, soție și copii, ci se revărsau ca un balsam binefăcător asupra membrilor întregului său neam și asupra tutulor acelora care aveau ocaziunea să vină în contact cu dânsul și să-l cunoască. Fire blândă, suflet eminent bun și prietenos, el era omul care se pătrundea de suferințele altora și cei ce-l implorau îl găseau întotdeauna cu mâna întinsă pentru ajutor, el trăia suferința acelora care îl înconjurau și era alinaătorul acelei suferințe.

Acesta este soțul și părintele exemplar, acesta este magistratul demn de laudă, acesta este omul, și acesta a fost Ion Baștea, pe care îl plângem cu toții, care a fost răpit pe neașteptate din mijlocul nostru într'o vârstă la care mai putea să fie util încă mult timp instituțiunii din care făcea parte și tutulor acelora care îl înconjurau și a cărui pierdere ireparabilă va rămânea adânc simțită pentru totdeauna.

Și acum, iubite și bunule fost coleg îți adresez din partea tutulor colegilor și prietenilor tăi ultimul cuvânt de adio, asigurându-te că, amintirea ta va rămâne pururea neștearsă din inimile noastre.

Inalta Curte de Casație și Justiție s.-unite

Audiența dela 1 Mai 1919.

Președenția D-lui Corneliu R. Manolescu președinte

Ministerul de finanțe cu, M. I. Eschenasi

Decizia No. 1

Legea vămilor. — Monete austriace de aur (lefti). — Introducerea lor în țară fraudulos. — Contravențiune. — Monete de aur streine care au curs legal în țară. — (Art. 726 și 731 tarif vamal; Art. 193, 204 și 218 legea vămilor și art. 7 urm. legea sist. monetar).

În România monetele de aur austriace numite «lefti» nu pot avea curs legal, neavând valoarea lor determinată prin vreun tarif și nefiind nici fabricate după sistemul zecimal metric.

Deci introducerea lor în țară constituie o contravențiune vamală.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat C. Marinescu din partea recurentului Minist. de finanțe în dezvoltarea motivelor de casare.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 193, 201 și 218 din legea vămilor, a art. 726 din tariful vamal, greșită interpretare și violare a art. 7 din legea monetară dela 1867 modificată la 12 Martie 1890, exces de putere.

«În contra lui Moise Iacob Eskenasi din București s'a dresat proces-verbal de contrabandă, fiindcă s'a găsit asupra sa la venirea în țară prin vama Predeal, un număr de 220 monete austriace de aur care n'aveau curs legal în România. Trib. de Prahova s. II a anulat procesul-verbal. Inalta Curte de Casație s. III casând sentința Trib. Prahova a trimis afacerea în judecata Tribunalului Buzău. Tribunalul Buzău s. I a anulat din nou procesul-verbal pe motivele următoare: că monetele în chestiune aveau curs legal în Austria; că legea monetară dispune că monete fabricate după un alt sistem monetar decât cel zecimal metric, nu au fost excluse de a circula în țară, ci au fost supuse condițiunii de a li se fixa în prealabil valoarea printr'un tarif special, ceea ce înseamnă, zice tribunalul, că intrarea lor în țară n'a fost prohibită. De asemenea art. 726 din tariful vamal, prohibă numai monezile de nikel, aramă și argint cari n'au curs legal în România iar nu și monezile de aur. Astfel fiind, pretinde tribunalul de trimitere, este inutil a mai discuta dacă galbenii mari austriaci confiscați de fisc, au sau nu curs legal în România.

«Instanța de fond a pierdut din vedere că ceea ce trebuia dovedit înaintea sa, era dacă monetele introduse aveau curs legal în țara noastră, dovadă care nu s'a făcut. Tariful vamal, prevede în mod formal că monetele de orice metal, chiar de aur, care n'au curs legal la noi, sunt prohibite, introducerea lor în țară constituia o contrabandă. Apoi legea monetară vorbește că numai monetele de aur făcute după sistemul zecimal metric au curs legal în România, pentru celelalte se va face un tarif pentru a le determina valoarea. Până la facerea tarifului nu puteau circula în România, ori tariful nici până acum nu s'a făcut».

«Astfel fiind, procesul-verbal dresat în conformitate cu legea, trebuia menținut și restituirea monetelor respinsă de tribunal».

«Tribunalul de Buzău secția I hotărând însă anularea procesului-verbal de contrabandă și restituirea monetelor, a violat art. 193, 201 și 218 din legea vămilor, art. 726 din tariful vamal, a interpretat greșit și a violat art. 7 din legea monetară din 1867, modificată la 12 Martie 1890 și a comis un manifest exces de putere».

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată că Moise Iacob Eskenasi, introducând în

țară, în mod fraudulos un număr de 220 monete de aur austriace, numite lefți, ce n'au curs legal în România, a fost condamnat prin procesul-verbal No. 9669 din 9 Martie 1912, încheiat de agenții vămei Predeal, la 500 lei amendă, pentru că a contravenit art. 726 din tariful general al drepturilor de vamă asupra importului și art. 173 din legea vămilor, confiscându-i-se în acelasi timp și monetele; că în contra acestui proces-verbal numitul a făcut apel, susținând că monetele introduse de el în țară, sunt monete veritabile de aur, care au curs liberator în Austria unde sunt bătute, iar nu imitațiuni prohibite de art. 722 din tariful vamal; că Trib. Prahova s. II prin sentința No. 493/913, a admis apelul, a anulat procesul-verbal de contravenție și a apărât pe contravenient de amenda la care fusese condamnat, dispunând și liberarea monetelor confiscate, pe motivul că ele ar avea curs în Austria unde au fost fabricate și nu sunt monete imitate, fără a se preocupa dacă au sau nu curs în țară la noi și dacă nu cumva sunt prohibite; că Ministerul de finanțe, făcând recurs în contra sentinței Trib., această Înaltă Curte s. III prin deciziunea No. 96/914 *) a casat acea sentință pe motiv că asemenea monete, ca acelea introduse de intimat, sunt prohibite de a intra în țară; că procesul fiind trimis spre a se judeca din nou de Trib. Buzău, această instanță s. I prin sentința No. 208 bis/916 a dat aceeași soluție procesului ca și Tribunalul Prahova; că și această din urmă sentință fiind atacată cu recurs, Ministerul de finanțe a invocat același motiv de casare ca și în contra primei sentințe, așa că potrivit art. 65 din legea Curții de casație, cercetarea recursului s'a trimis prin jurnalul s. III No. 222 din 1919 înaintea Secțiunilor unite;

Având în vedere că Tribunalul Buzău, motivează, mai întâi, că ceea ce trebuie examinat și stabilit este faptul dacă monetele de aur găsite asupra intimatului, la intrarea sa în țară, sunt sau nu prohibite de tariful general vamal, că apoi arată că prin art. 726 al tarifului sunt prohibite numai monetele de aramă, nikel și argint, cari n'au curs legal în România, iar nu și cele de aur care importate găurite, ca obiecte de găteală sunt supuse prin art. 731 la o taxă de 100 lei kgr., că prin urmare, adaugă Tribunalul, monetele introduse de intimat, chiar dacă n'ar avea curs legal în România, ceea ce însă nu interesează, ele nu sunt prohibite nefiind nici de aramă, nikel sau argint și nici găurite servind pentru găteală, așa că aplicațiunea art. 726 și 731 sus menționate nu se poate face în cauză; că, în urmă, Tribunalul examinând dispozițiunile legii monetare din 22 Aprilie 1867 modificată la 17 Martie 1890 și ale legii dela 13 Aprilie 1900, motivează că monetele de aur streine cari au curs în țara de origină, deși nu sunt fabricate după sistemul monetar zecimal metric, nu sunt prohibite de a intra în țară, ci numai supuse condițiunii de a li se fixa în prealabil valoarea printr'un tarif special, atunci când vor fi puse în circulațiune; că din toate aceste legi monetare și din tariful vamal, conchide Tribunalul, monetele găsite asupra intimatului nu constituie o marfă prohibită și în consecință îl apără de amendă și dispune a i se restitui acele monete;

Considerând că este cert, că faptul imputat intimatului a fost săvârșit la 9 Martie 1912, constatat prin procesul-verbal No. 9969 din aceea zi, adică sub imperiul tarifului vamal din 1 Februarie 1906, modificat

prin legile din 20 Mai 1906, din 3 Aprilie 1911 și 1 Martie 1912;

Considerând că prin legea din 26 Mai 1906 publicată în «Monitorul Oficial» No. 43 din aceea zi, care modifică mai multe articole din tariful vamal, se prevede la art. 726 că monetele de orice metal cari n'au curs legal în România sunt prohibite; asemenea sunt prohibite prin art. 731 și monetele de aur care sunt aduse găurite ca obiecte de găteală; că prin legea pentru înființarea unui nou sistem monetar din 22 Aprilie 1867 modificată în anii 1886, 1839, 1900 și 1905 se prevede că n'au curs în țară decât monetele streine de aur care sunt fabricate după sistemul monetar zecimal metric cu același titlu, greutate și dimensiune ca și monetele noastre, sau acele monete de aur streine a căror curs în țara noastră este fixat anume în tariful anexat la legea sistemului monetar, după cum se vede în legea din 16 Aprilie 1886 și 16 Mai 1889 pentru monetele de aur engleze, germane, rusești și turcești.

Că monetele de aur austriace numite lefți neavând valoarea lor determinată prin vreun tarif și ele nefiind nici fabricate după sistemul zecimal metric nu pot avea curs legal în România;

Că prin urmare, prohibiția lor fiind prevăzută expres prin art. 726 din tariful vamal publicat în «Monitorul Oficial» No. 43 din 26 Mai 1906 ca unele ce n'au curs legal în România, Tribunalul Buzău numai în necunoștința acestei modificări a vechiului tarif a putut raționă pe temeiul unor texte care nu mai au ființă și a putut hotări în sensul arătat mai sus;

Că, dar, tribunalul a violat art. 7 din legea pentru înființarea sistemului monetar al țării precum și art. 726, 731 din tariful vamal și 193, 204 și 218 din legea vămilor și de aceea motivul de casare fiind întemeiat, el urmează să fie admis.

Pentru aceste motive, Curtea, casează.

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIA I

Audiența dela 5 Mai 1919

Președenția d-lui V. ROMNICEANU, Președinte

N. Tănăsescu cu S. Einhenkatz

Decizia No. 74

Convențiuni sau contracte.—Locațiune.—Ordonanță polițienească pentru reducerea chiriei.—Efectele ei față de contractele încheiate anterior.—Neretroactivitate (Art. 1 c. civil)

Conform principiului cuprins în art. 1 c. civil, judecătorul nu poate aplica legea nouă la faptele anterioare, dacă aplicațiunea ei este de natură să atingă drepturile pe care particularii le-au câștigat individual în ce privește patrimoniul lor.

Atunci când este vorba de drepturi patrimoniale, chiar dacă legea nouă este de interes general, nu se poate zice că ea necesarmente regulează și trecutul, cu atât mai mult când este vorba de drepturi derivând din contracte, care prin esența lor sunt drepturi câștigate, căci contractele sunt irrevocabile din momentul formării lor.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat G. Cristescu din partea recurentului N. Tănăsescu în dezvoltarea motivelor de casare și pe d. avocat P. Poni din partea intimatului S. Einhenkatz, în combateri.

*) Vezi Curierul Judiciar No. 40/914 pag. 332.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare care a făcut obiectul divergenței:

«Exces de putere, violarea ordonanței No. 5 din 21 Ianuarie 1917 a autorității polițieneste și militare din Iași, a art. 1 c. c. și a regulii că contractele de locațiune produc efectele succesive, efecte cari cad sub imperiul legii noi de poliție și siguranță publică. Curtea de apel înlătură ordonanța No. 5 pe motiv că se aplică la contractele posterioare datei sale, la oameni nevoiași și numai la închirieri de local restănș și la refugiați, după ocuparea Munteniei».

«Ordonanța No. 5 din 21 Ianuarie 1917, se aplică la toate contractele de închiriere care produc efectele lor posterioare datei ordonanței, indiferent de epoca când s'a încheiat locațiunea, fiindcă dispozițiile ordonanței sunt luate într-un interes de poliție și siguranță publică și toate efectele succesive viitoare ale locațiunii nu se pot sustrage de la și de sub imperiul ei pe baza art. 1 codul civil, care edictează un principiu constituțional».

«Dispoziția ordonanței fiind generală și nefăcând distincție între refugiații anterior ocupării țării de inamic și cei posteriori ocupării și nici la întinderea obiectului închiriat».

«Curtea de apel din Iași s. I, nesocotește ordonanța, distingând unde ea nu se distinge și acordând închirietorului (locatarului), un drept câștigat, face o rea aplicare și violează art. 1 c. civ. când sustrage dela imperiul ordonanței efectele ce locațiune produce dela data ordonanței, nesocotește principiile că «nimeni nu are un drept câștigat contra ordinei publice», săvârșind astfel un exces de putere».

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs se constată că intimatul Samoil Eichenkatz, personal și ca soț uzufructar a intentat acțiune înaintea Tribunalului Iași în baza legii proprietarilor, contra recurentului N. Tănăsescu, spre a se vedea obligat să plătească suma de 8400 lei chirie dela 12 Iulie 1917—12 Aprilie 1918, pentru imobilul și mobilierul ce i-a închiriat cu contractele de locațiune ce poartă data de 12 Octombrie 1916, precum și a se declara reziliate ambele contracte;

Având în vedere că Tribunalul Iași a admis în parte acțiunea și a obligat pe recurent să plătească intimatului ca chirie suma de 4900 lei până la 12 Aprilie 1918, respingând ca nefondată cererea de reziliere a contractului de locațiune;

Având în vedere că, ambele părți făcând apel, Curtea de apel din Iași, conexându-le, prin decizia adusă în recurs, a admis în parte apelul făcut de Samoil Eichenkatz și a obligat pe recurent să-i plătească suma de lei 10800 ca chirie, respingând în același timp atât cererea de rezilierea contractului de locațiune cât și apelul făcut de recurent;

Având în vedere că Curtea de apel, pentru a decide astfel, constată că recurentul a închiriat intimatului în recurs, la 12 Oct. 1916, corpul principal al casei din str. Sfinți No. 12, pe un perioadă de 6 luni cu un preț total de 1200 lei și că în acea zi, soția apelantului, împreună cu acesta, ca soț dotal, închiriază și mobilierul acestei case, după un inventar, pe același timp și cu chirie de 6000 lei pe acest interval; că, recurentul a plătit regulat chiria până la data de 12 Sept. 1917, pentru ambele contracte, când recurentul a invocat ordonanța cu No. 5 a comandamentului militar și s'a adresat administrației financiare, obținând reducerea chiriei la 300 lei lunar, pe care proprietarul refuzând să o primească, a fost depusă de chiriaș la dispoziția sa;

Având în vedere că, Curtea de apel prin deciziunea adusă în recurs, a decis că ordonanța cu No. 5 nu este aplicabilă în speță și de aceea a respins cererea de reducere chiriei făcută de chiriaș pe baza acestei ordonanțe;

Considerând că ordonanța în discuțiune nu s'a expli-

cat în mod expres asupra cesiunii de a se ști dacă trebuie sau nu să se aplice și la raporturile din trecut;

Considerând că în asemenea caz judecătorul nu poate aplica legea nouă la faptele anterioare dacă aplicațiunea ei este de natură să atingă drepturile pe care particularii le-au câștigat individual în ce privește patrimoniul lor, aceasta ca o consecință a principiului cuprins la art. 1 c. civ.;

Considerând că chiar atunci când legea nouă este de interes general, nu se poate zice că ea necesarmente regulează și trecutul când este vorba de drepturi patrimoniale;

Că dacă conflictul ar fi între interesul general și un simplu interes particular, de sigur că cel d'întâi trebuie să predomină; nu este însă tot astfel când interesul general se găsește în prezența unui drept câștigat, căci în acest caz, ordinea publică este interesată în cel mai înalt grad ca aceste drepturi să fie respectate, altfel societatea n'ar mai putea să mai existe; de aceea legea nouă nu poate să se mai aplice la raporturile anterioare;

Considerând că drepturile derivând din contracte sunt prin esența lor drepturi câștigate, căci contractele sunt irevocabile din momentul formării lor;

Considerând că în speță Curtea de apel a constatat că contractele în discuțiune sunt încheiate cu mult înainte de ordonanța cu No. 5 a comandamentului militar și prin urmare dreptul proprietarului la chirie, derivând din aceste contracte, fiind intrat în patrimoniul său, constituie un drept câștigat care nu poate să fie atins prin ordonanța menționată;

Că dar, Curtea de apel, înlăturând această ordonanță n'a comis un exces de putere cum se pretinde de recurent, de aceea motivul este neîntemeiat *).

Pentru aceste motive, Curtea respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIA III

Audiența dela 12 Maiu 1919

Președenția d-lui Al. D. Dobriceanu, președinte

Maiorul Al. Clineanu cu Ministerul de Răsboiu

Deciziunea No. 139

Contencios administrativ. — Ofițer demisionat din armată. — Recurs în casație spre anularea decretului pentru primirea demisiunii și reprimirea în armată. — Respins ca inadmisibil. (Art. 5, § III, lit. g. legea Curții de casație).

Potrivit art. 5, § III, lit. g din legea pentru Curtea de casație și justiție, militarii nu se pot plânge în casație contra actelor autorităților militare superioare decât numai atunci când au fost puși în retragere ilegal și numai pentru cuantumul pensivității.

Deci, un ofițer pretins demisionat din eroare din armată nu poate avea recurs la contenciosul administrativ contra decretului regal prin care i s'a primit demisiunea și a fi repus în drepturile de mai înainte.

S'a ascultat d. avocat P. Poni din partea recurentului Maior Clineanu și d. avocat Al. Karakaș din partea Ministerului.

* Motivele II și III care de asemenea au fost respinse, ne reprezentând nici un interes nu s'au mai reprodus (N. R.).

Curtea deliberând,

Asupra incidentului de inadmisibilitate a recursului:
Având în vedere că prin petițiunea înregistrată la No. 1877/1919, recurentul a cerut să se declare ca ilegal decretul prin care i s'a primit demisiunea din armată și să fie invitată autoritatea militară de a l' repune în drepturile pozițiunii sale anterioare decretului;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 5, § III, lit. f din legea Curței de casație, este adevărat că, oricine se pretinde vătămat în drepturile sale printr'un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legii, poate cere acestei Inaltei Curți, să constate că actul este ilegal și să invite autoritatea administrativă să desființeze sau să modifice actul;

Considerând însă că, în ce privește pe militari, alin. g din acelaș articol, prevede că dâșii nu se pot plânge în casațiune contra actelor autorităților superioare decât numai atunci când au fost puși în retragere ilegal și numai pentru cuantumul pensiunii; că acest aliniat este destul de clar și categoric; că, afară de aceasta, expunerea de motive și explicațiunile date în Parla-

ment de autorul legii Curței de casație din 1912, nu mai lasă nici o îndoială asupra sensului acestui aliniat și denotă că legiuitorul în interesul disciplinei militare, nu a voit a permite militarilor să atace în casație orice act al superiorilor lor care l'ar vătămă, ci numai acele acte prin care au fost puși la retragere în mod ilegal și în acest caz, nu pentru a se anula actul, ci numai pentru a-i fixa cuantumul pensiunii ce i-s'ar fi convenit prin îndeplinirea maximului de ani de serviciu în gradul ce l-a avut în momentul punerii în retragere;

Considerând că, în speță, recurentul atacând un act relativ la modificarea pozițiunii sale militare și cerând desființarea acestui act și restabilirea sa în drepturile anterioare, este evident că recursul său nu intră în cadrul art. 5, § III, lit. g din legea Curții de casație și prin urmare că a se respinge ca inadmisibil;

Că recursul fiind respins ca inadmisibil, chestiunea de a se ști dacă el a fost sau nu introdus în termen, devine fără interes în cauză.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI INALTEI NOASTRE CURTI DE CASATIE

CASAȚIE S. I

Recurent Radu Ionescu prin d-l avocat G. Ercul.

Intimat Spiridon Georgescu prin d-l avocat P. Alexandrescu

Dotă. — Imobil Dotal. — Netranscrierea actului în registrul special de foi dotale. — Vânzare. — Inexistența actului dotal față de terțiul dobânditor. — (Art. 708 Pr. civilă și 1218 C. civil).

Obligațiunea impusă de lege prin art. 708 pr. civilă a transcrierii convențiilor matrimoniale într'un registru anume destinat pentru aceasta și ținut la grefa fiecărui tribunal, nu e decât un mijloc de publicitate menit să aducă la cunoștința celor de al treilea conținutul acelor convenții în scopul de a-i pune la adăpost să contracteze asupra unor bunuri lovite de indisponibilitate prin adoptarea regimului dotal.

Din combinarea art. 1228 c. civil cu art. 708 și urm. Pr. civilă, rezultă învederat că formalitatea transcrierii este cerută sub pedeapsă de nulitate; că deși nu poate fi vorba de o nulitate radicală a actului, această formalitate nefiind cerută pentru validitatea convențiilor între soți, totuși întrucât legea o cere în vederea apărării intereselor celor de al treilea, urmează că convențiunea matrimonială trebuie privită ca inexistentă față de dâșii cât timp nu s'au îndeplinit cerințele prevăzute expres de lege în interesul lor. (*Cas. I, decizia 48 din 12 Martie 1919 prin care s'a respins recursul făcut contra sentinței Trib. Muscel 135/918.*)

CASAȚIE S. II

Recurent Socrate Daniel prin d. avocat Al. Bilciurescu.

Compunerea Trib. și Curților. — Greșter. — Dacă poate fi înlocuit în continuarea unui proces sau la pronunțarea hotărârei cu un alt greșter? — Soluție negativă. — (Art. 57 legea de org. judecătorească).

Conform art. 57 din legea de organizare judecătorească, greșterul sau în lipsă ajutorul său trebuind, sub

pedeapsa nulității hotărârei, să contrasemneze jurnalele, minuta și hotărârea, prin aceasta se vizează numai persoana greșterului sau ajutorului care a luat parte la dezbaterile procesului și căruia îi incumbă sarcina de a redacta procesul-verbal al ședinței, iar nu orice alt greșter sau ajutor de greșă care întâmplător s'ar găsi în cancelarie. În caz de îmbolnăvire a greșterului, instanța e datoare să amâne pronunțarea și numai în caz de împiedicare absolută ea se va putea complecta cu'n alt greșter, procedând la noi debateri. (*Cas. II, decizia penală 675 din 30 Aprilie 919, prin care s'a casat sentința Trib. Prahova s. II 888/918.*)

CASAȚIE S. III

Recurent Ministerul de finanțe prin d-l avocat I. Moruzi.

Intimată Agripina Baci.

Apel. — Motive de apel. — Ce condițiuni trebuie să îndeplinească?

Prin mijloace de apel urmează a se înțelege arătarea în mod deslușit a temeiurilor de fapt și de drept contra hotărârilor atacate pe această cale, scopul impunerii acestei obligațiuni fiind ca partea protivnică să fie în măsură a cunoaște mai înainte de judecată motivele.

Chestiunea de a se ști, dacă motivele de apel astfel cum au fost redactate constituie sau nu motive în spiritul legii, (art. 326 Pr. civilă), nu este o chestiune de interpretare lăsată la aprecierea instanței de fond, căci ea se referă la o chestiune de procedură și ca atare e supusă controlului Curții de casație.

Prin urmare, când în petițiunea de apel partea arată ca atacă o hotărâre spunând că «opune contrariul», aceasta nu poate constitui un motiv de apel în spiritul legii, căci nu pune pe partea protivnică în măsură să cunoască punctele de drept și de fapt combătute de apelant. (*Cas. III, decizia 193 din 6 Iunie 1919 prin care s'a casat sent. Trib. Iași s. II, No. 2936/917.*)